

ŠTIRI ANEKDOTE

Na Osnovni šoli Janka Padežnika sem učila slovenščino. Iz Pionirske knjižnice smo dobivali obvestila, kadar so pripravili kakšne prireditve. Običajno so to bili obiski pisateljev ali ilustratorjev slikanic ali otroških knjig. Seveda sem, če se je le dalo, o tem obvestila učence in sem tiste, ki jih je to zanimalo, peljala v knjižnico. S seboj sem dostikrat vzela tudi svojega otroka, starejšega Nejca in mlajšega Grega.

Bilo je marca, leta 1990. V Mali dvorani knjižnice na Rotovškem trgu so pripravili razstavo ilustratorke Marjance Jemec Božič. Grega je takrat obiskoval drugi razred. Ilustratorke ni bilo, je pa vodila razgovor o razstavi knjižničarka. Grega je poznal veliko ilustracij in mi je navdušeno govoril:

»Ko bom velik, bom tudi jaz ilustrator.«

Knjižničarko je vprašal, kako se nameša barve, da se dobi zlata.

S tem jo je spravil v zadrego. Malo je pomislila, nato pa mu razložila:

»Moraš vzeti rumeno in zraven primešati dosti bele.«

Zahvalil se ji je in doma je ves večer poskušal mešati rumeno in belo barvo, a zlate ni dobil. Bil je razočaran.

*

Istega leta, meseca aprila, je knjižnico obiskal pisatelj Ivo Zorman. Tja sem peljala nekaj učencev in tudi sinka Grega, učenca drugega razreda. Prostor je bil poln šolskih otrok, ker so se pripravljali za Cankarjevo tekmovanje, kjer so morali poznati dela Iva Zormanana. Grega se je prirnil v prvo vrsto in z zanimanjem poslušal pisatelja. Ko je pisatelj končal s svojo pripovedjo, je vprašal otroke, če imajo kakšno vprašanje. Takoj se je oglasil Grega:

»S čim pa pišete knjige?«

Vsi so se zasmeli, pisatelj pa je odgovoril:

»To je čisto umestno vprašanje v času, ko si utirajo pot računalniki. Moram povedati, da sem še zelo staromodni. Rokopise svojih knjig pišem s svinčnikom.«

*

2. aprila 1992 sva se z Gregom udeležila v Mali dvorani knjižnice na Rotovškem trgu otvoritve razstave ilustracij Marjana Mančka. Grega je hodil že v četrti razred in se je še vedno navduševal za poklic ilustratorja. Duhovite ilustracije Marjana Mančka so mu bile izredno všeč in vesel je bil, ko je dobil v svojo spominsko knjigo njegov podpis. Podpisal pa se mu je tudi v slikanico *Kozlovska sodba v Višnji Gori*. Naslednji dan, 3. aprila 1992, je časopis Večer objavil članek in fotografijo o razstavi Marjana Mančka v knjižnici. Na fotografiji je Grega prepoznal sebe, ki je sedel v prvi vrsti in desno od njega sem na fotografiji tudi jaz, njegova mama.

Članek v Večeru, 3. aprila 1992

Takrat je v kulturnem programu nastopal tudi lutkar Nace Simončič. Grega se je pogovarjal z njim, ker je rad gledal televizijsko oddajo Radovedni Taček. Obžaloval je, da ni imel fotoaparata, da bi ga slikal. Se mu je pa ta želja izpolnila, ko je hodil v osmi razred. Marca, leta 1996, je bil Grega spet v knjižnici. Imel je s seboj fotoaparat in je slikal Naceta Simončiča s Tačkom. Žal je pet let za tem lutkar Simončič preminil.

Lutkar Nace Simončič v Mariborski knjižnici Rotovž, marca 1996

Leta 1987 je v okviru Festivala Kurirček šolo obiskal mladinski pisatelj Vitan Mal. Jernej Tomec, moj sin iz prvega zakona, je takrat hodil v peti razred. Zbiral je avtograme književnikov v svoji spominski knjigi in tako dobil pisateljev podpis. Zraven si je pripisal tudi njegov naslov. V šestem razredu se je začel zanimati za atletiko in se je vpisal k Atletskeemu društvu TAM. Rad je treniral. Ingoličevo knjigo *Mladost na stopnicah* so brali vsi mladi tekači. Počasi ga je prav jezilo, da slovenska literatura ne premore več podobnih knjig. Zato je v počitnicah med sedmim in osmim razredom napisal Vitani Malu pismo, v katerem mu je potožil, kakšne knjige pogrešajo mladi atleti.

Vitan Mal mu je kmalu odpisal. Sporočil mu je, da je bil njegovega pisma vesel, da pa na tem področju ni tako doma, da bi o tem napisal knjigo. Jerneja je presenetilo, ko ga je povabil k sodelovanju. Nad tem se je navdušil in mu odpisal, da lahko nanj računa. Tako se je začelo leta 1989 njuno sodelovanje. Pisatelja je najprej zanimalo vse o njem, nato mu je pošiljal naslove, Nejc pa je pisal spise. Živahna pošta je potekala med njima, dokler ni pisatelj povest končal. Malo se je pisanje zavleklo, ker je Jerneju umrl dedek in tudi ta njegova boleča občutja sta zllila v pripoved. Pisatelj je svojemu soavtorju poslal celoten tipkopolis in takrat sem ga tudi jaz prebrala. Pred nami se je pojavil književni junak Jernej Krajnc, ki je bil le malo podoben Jerneju.

Knjiga je bila gotova tik pred slovensko osamosvojitveno vojno. Predvajali so jo po radiu na drugem radijskem programu med vojno, zato jo je malokdo slišal. Je pa bil Nejc najbolj ponosen, da je dedka igral gledališki in filmski igralec Bert Sotlar. Jernej hrani kasete, ki mu jih je priskrbel Vitan Mal. Knjiga *Hitro, hitreje* je izšla pri Prešernovi družbi v Ljubljani 1994. leta. V njej sta navedena oba avtorja Vitan Mal in Jernej Tomec.

Nejc je bil tega izredno vesel. Knjigo je predstavljal po šolah in tudi Mariborska Pionirska knjižnica je povabila Vitana Mala in Jerneja Tomca, da sta v prostorih knjižnice na Rotovškem trgu predstavila to njuno skupno delo. Predstavitev je bila februarja 1995.

*Predstavitev knjige Hitro, hitreje
februarja leta 1995 v prostorih
Pionirske knjižnice v Mariboru*

Toda Jernej s to knjigo ni imel sreče. Ko mu je pisatelj Mal poslal pismo, da bo knjiga objavljena po radiu, ga je nesel ves srečen pokazat profesorju Štauberju, ki ga je učil na I. gimnaziji slovenščino. On pisma sploh ni pogledal. Spravil ga je v svoj rokovnik in čez čas, ko ga je dijak prosil, naj mu ga vrne, mu ga je izročil neprebranega. Pa še nezadostno je dobil tisto uro.

Nejcu ni bilo všeč, da je pisatelj vnašal v zgodbo tudi nekaj o spolnosti. To mu je očital, Vitan Mal pa mu je povedal, da to vnaša v vse svoje knjige, ker je to njegov razpoznavni znak. Čez leta pa je prav Vitan Mal padel pri mladih bralcih, njihovih mentorjih in knjižničarjih v nemilost zaradi pedofilije. Tako je tudi ta Nejčev prvenec žalostno končal v skladiščih knjižnic, ker je bil vzet iz uporabe. Nejcu se je zaradi tega pisanje uprlo in se še danes, ko je odrasel mož, otepa suma, da ga je pisatelj pedofilsko zlorabil, in dokazuje, da z Vitantom Malom glede spolnosti nista imela nič.